

MRF 2024.38

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 29. januar 2024, j.nr. 20/04849

Ophævet og hjemvist fornyet tilladelse til indvinding af overfladevand for eksisterende dambrug, da afgørelsen var meddelt i strid med dambrugsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, om samtidig behandling af miljøgodkendelse og indvindingstilladelse ved at være meddelt for en periode med udløb 14 år efter seneste tidspunkt efter § 5, stk. 1, for revurdering af dambrugets miljøgodkendelse.

Sagen omhandlede et dambrug, hvor driften skete i henhold til en miljøgodkendelse fra 2006 for et årligt foderforbrug op til 18 tons og en tilladelse til indvinding af overfladevand fra Lundbæk Bæk meddelt frem til den 18. maj 2015. I 2019 ansøgte virksomheden om fornyet indvindingstilladelse med anmodning om, at afgørelsen i givet fald blev meddelt forud for en sagsbehandling for revurdering af virksomhedens miljøgodkendelse. Ved afgørelse af 18. februar 2020 meddelte Aalborg Kommune tilladelse efter vandforsyningsloven til indvinding af overfladevand med en mængde på højst 16 l/s svarende til 57,6 m³/t for en periode frem til 18. februar 2030. Afgørelsen blev påklaget af virksomheden, der anførte, at der forelå miljøgodkendelse af at anvende op til 18 tons foder pr. år, hvilket efter dambrugsbekendtgørelsen forudsætter et vandbehov på 45 l/s, hvorfor den med afgørelsen tilladte mængde på 16 l/s ville medføre væsentligt forøgede omkostninger for driften. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) bemærkede, at ministeren med hjemmel i vandforsyningslovens § 74 c i dambrugsbe-

kendtgørelse har fastsat regler om, at miljøgodkendelse og vandindvindingstilladelser efter vandforsyningsloven skal afgøres samtidig. Af dambrugsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, fremgår, at ved meddelelse af fornyet tilladelse for et dambrugs indvinding af vand skal tilladelsen tidsbegrænses til det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen skal revurderes. Nævnet konstaterede, at miljøgodkendelsen for virksomheden var meddelt den 29. marts 2006, og derved efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, skulle være revurderet senest den 29. marts 2016, mens den påklagede indvindingstilladelse var meddelt for en periode frem til den 18. februar 2030. Endvidere konstaterede nævnet, at det fremgår af dambrugsbekendtgørelsens bilag 3, at der er forudsat en sammenhæng mellem en tilladt mængde indvundet vand henholdsvis den miljøgodkendte mængde anvendt foder, hvorfor denne sammenhæng ikke kunne være vurderet, forinden der var foretaget revurdering af miljøgodkendelsen. På den baggrund ophævede Miljø- og Fødevareklagenævnet den meddelte indvindingstilladelse og hjemviste sagen til fornyet behandling.

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse i sag om tilladelse til indvinding af vand til dambrug i Aalborg Kommune

20/04849

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter vandforsyningslovens § 20, stk. 1, jf. § 75, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Aalborg Kommunes afgørelse af 18. februar 2020 om tilladelse til indvinding af overfladevand fra Lundby Bæk og overskudsvand fra lystfiskersø til Erkildstrup Dambrug, [A1], 9249 Nibe, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. vandforsyningslovens § 81, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 16. marts 2020 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af dambrugets ejer, der er repræsenteret ved konsulent.

Klager har navnlig anført, at

- vandmængden er væsentligt nedsat i forhold til tidligere tilladelse, hvilket medfører, at dambruget ikke kan drives uden store ekstraomkostninger,
- dambruget har en fodertilladelse på 18 tons pr. år, hvilket svarer til et vandbehov på 45 l/s, og
- det ikke er dokumenteret, at den ansøgte indvinding vil hindre målopfyldelse for Lundby Bæk.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Aalborg Kommune har den 18. februar 2020 i medfør af vandforsyningslovens § 18 meddelt tilladelse til indvinding af overfladevand fra Lundby Bæk og overskudsvand fra lystfiskersø til brug for drift af Erkildstrup Dambrug, beliggende [A1], 9249 Nibe.

Det fremgår af afgørelsen, at tilladelsen erstatter en tidligere indvindingstilladelse fra 18. maj 2005. Videre fremgår det, at denne tilladelse udløb den 18. maj 2015, men at den er blevet forlænget, indtil at miljøgodkendelsen ville blive taget op til revurdering.

Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende vilkår:

"a. Formål og omfang

Indvinding af overfladevand fra Lundby Bæk og overfladevand fra lystfiskersøer (1 og 2) kan anvendes til drift af Erkildstrup Dambrug, [A1], 9240 Nibe. Hvis dambruget tages ud af drift, herunder midlertidigt, skal vandindtaget fra Lundby Bæk samtidig stoppes.

b. Indvindingens størrelse

Fra Lundby Bæk må der højst indvindes 16 l/s, svarende til 57,6 m³/t. Der skal altid efterlades en restvandføring i Lundby Bæk, på mindst 18 l/s, svarende til halvdelen af medianminimumsvandføringen (Q_{mm}). Indvindingen fra Lundby Bæk skal ophøre helt, hvis vandføringen i vandløbet opstrøms dambruget, er under 18 l/s.

Der må desuden indvindes den vandmængde fra lystfiskersøerne, som ikke anvendes til at opretholde vandstanden i søerne. Overløbet udgør ca. 3 l/s og stammer fra diffust tilstrømmende grundvand.

[...]

d. Gyldighedsperiode

Tilladelsen er gyldig indtil 18-02-2030. Hvis indvindingen ønskes opretholdt, skal der senest 6 måneder inden dette tidspunkt, søges om en fornyet indvindingstilladelse.

[...]"

Det fremgår af afgørelsen, at klager den 30. april 2019 har ansøgt om fornyelse af eksisterende tilladelse til indvinding af overfladevand fra Lundby Bæk, som skal anvendes til drift af dambruget. Der ansøges om en indvindingsmængde på 35 l/s samt en mindre delmængde på 4 l/s til gennemløb af lystfiskersøen.

Aalborg Kommunen har som begrundelse for, at klager ikke har fået tilladelse til indvinding af den ansøgte vandmængde, anført, at hensynet til den økologiske tilstand i Lundby Bæk medfører, at større indvinding ikke kan tillades, samt at dambruget kan drives forsvarligt med den tilladte vandmængde.

Om dambruget fremgår det af afgørelsen, at det er miljøgodkendt den 29. marts 2006, og at dambruget kan anvende op til 18 tons foder pr. år.

Aalborg Kommune har i afgørelsen bemærket, at efter dambrugsbekendtgørelsen[4] skal miljøgodkendelsen revurderes mindst hvert 10. år, og at der er krav om samtidig sagsbehandling af miljøgodkendelse og vandindvindingstilladelse. Ifølge Aalborg Kommune er revurderingsprocessen af dambrugets miljøgodkendelse startet op sideløbende med sagsbehandlingen af indvindingstilladelsen.

Det fremgår af sagens oplysninger, at Aalborg Kommune den 6. september 2019 i en e-mail til klager har påpeget, at ansøgningen om miljøgodkendelse af dambruget ikke indeholder de nødvendige oplysninger. Videre har kommunen den 10. september 2019 bl.a. skrevet følgende til klager:

"Hvis I [klager] ønsker at vente med at indsende oplysningerne, til I har modtaget tilladelse til indvinding af vand fra Lundby bæk i høring, er det ok."

I en fortsættelse af korrespondancen senere samme dag har først klager og senere klagers repræsentant svaret bekræftende på, at klager ønsker en indvindingstilladelse før revurderingen af dambrugets miljøgodkendelse. Hertil har kommunen den 12. september 2019 svaret, at kommunen først efter færdigbehandlingen af vandindvindingstilladelsen forventer at modtage de krævede oplysninger til revurderingen af miljøgodkendelsen.

2.2 Klagens indhold

Klager har anført, at han ønsker at fastholde ansøgningen om tilladelse til indvinding af 35 l/s fra Lundby Bæk. Hertil har klager anført, at den mindre tilladte indvindingsmængde på 16 l/s, vil påføre klager store driftsmæssige risici samt ekstraordinært stort behov for returpumpning af dambrugets rensede produktionsvand.

Videre har klager anført, at smitterisikoen i dambrugets produktion vil stige proportionalt med dambrugets behov for returpumpning, og at det vil bevirke, at dambruget vil have meget svært ved at kunne leve op til kravene i EU's økologiske regelsæt for akvakulturbrug.

Endvidere har klager anført, at den tilladte vandmængde ligger langt under den vandmængde på 45 l/s, der efter dambrugsbekendtgørelsen er nødvendig for at drive et traditionelt dambrug med foderkvote på 18 tons foder.

Desuden har klager anført, at den hidtidige drift og indretning af dambruget ikke har medført et fald i Lundby Bæks målopfyldelse. At der ikke er tilstrækkeligt med ørreder opstrøms dambruget, skyldes ifølge klager ikke dambruget, men muligvis det faktum, at faunapassagen

ikke er udført optimalt, hvilket ifølge klager ikke kan lægges dambruget til last. I den forbindelse har klager anført, at der i vinterhalvåret er langt mere vand end 18 l/s i vandløbet, hvilket er en rigelig vandmængde til, at passagen burde fungere.

Derudover har klager anført, at udtalelsen fra DTU Aqua om forholdene i Lundby Bæk, der er refereret i afgørelsen, ikke er underbygget med dokumentation, og at DTU Aqua ikke har forholdt sig til søen eller Lundby Dambrug opstrøms vandløbet.

Endelig har klager anført, at Faunapassageudvalgets anbefalinger ikke kan anvendes af Aalborg Kommune til at begrænse vandindvindingstilladelsen. I den forbindelse har klager anført, at den selvsamme anbefaling blev inddraget ved udstedelsen af vandindvindingstilladelsen i 2005, og på det tidspunkt blev der tildelt en tilladelse med en betydelig større mængde overfladevand fra Lundby Bæk. Videre har klager anført, at vandløbets miljømæssige forhold omkring dambruget er væsentligt bedre nu end dengang.

2.3 Aalborg Kommunes bemærkninger til klagen

Aalborg Kommune har i bemærkninger af 21. april 2020 anført, at kommunen har forsøgt at sikre samtidig behandling af fornyelse af dambrugets vandindvindingstilladelser og revurdering af miljøgodkendelsen. Ifølge kommunen blev processen med vandindvindingstilladelse og miljøgodkendelse startet i januar 2019, men klager har endnu ikke indsendt alle nødvendige oplysninger til revurderingen af miljøgodkendelsen.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen,^[5] at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forhold om samtidig sagsbehandling ved godkendelse og revurdering. Som følge af resultatet af denne vurdering, har nævnet ikke taget stilling til klagen.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Tilladelse til vandindvinding meddeles af kommunalbestyrelsen efter § 20 i vandforsyningsloven.

Efter vandforsyningslovens § 74 c kan Miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om, at bestemte typer sager skal behandles og afgøres samtidig med afgørelser efter anden relevant lovgivning. Denne hjemmel er udnyttet til at

udstede dambrugsbekendtgørelsen.

Af forarbejderne til vandforsyningslovens § 74 c fremgår bl.a. følgende:[6]

"[...] Der forventes således fastsat regler om, at for dambrug, der søges etableret, ændret eller udvidet efter lovens ikrafttræden, skal kommunalbestyrelsen behandle sagerne og træffe samtidig afgørelse efter vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven, og hvis det er relevant samtidig meddele dispensation efter naturbeskyttelsesloven og tilladelse efter vandløbsloven. Herved sikres, at alle relevante natur- og miljøhensyn i den forudgående sagsbehandling inddrages i en samlet afvejning af dambrugets påvirkning af natur og miljø. For eksisterende dambrug henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 1 (om miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 2) nedenfor.

Hjemlen tænkes også anvendt til at udstede regler om genoptagelse af en vandindvindingstilladelse, samtidig med at en miljøgodkendelse meddeles eller revurderes. Genoptagelse af en meddelt, tidsbegrænset vandindvindingstilladelse vil dog altid skulle ske efter en konkret vurdering af den konkrete regulering af dambruget, og den fornyede vurdering af vandindvindingstilladelsen vil alene kunne ske, således at den tilpasses i forhold til den verserende sag efter miljøbeskyttelsesloven (miljøgodkendelse til et bestående dambrug, ændring eller udvidelse af et bestående dambrug eller revurdering af en tidligere meddelt miljøgodkendelse til et bestående dambrug)."

Af bemærkningerne til § 2, nr. 1, om den dagældende § 35, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven, som der henvises til i forarbejderne til vandforsyningslovens § 74 c i forhold til eksisterende dambrug, fremgår følgende:

"Med den foreslåede bestemmelse bemyndiges miljøministeren til at fastsætte regler om samtidig sagsbehandling. Hjemlen forventes sammen med de øvrige nye hjemler i lovforslaget for tiden anvendt til udstedelse af en samlet bekendtgørelse om ferskvandsdambrug.

Der forventes fastsat regler om, at en ansøgning om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 af et bestående ferskvandsdambrug, som endnu ikke har en miljøgodkendelse, af et nyt ferskvandsdambrug eller af en godkendelsespligtig udvidelse eller ændring af et bestående ferskvandsdambrug, ikke kan behandles, førend ansøgning er indsendt efter vandforsyningslovens § 20, og i det omfang det er relevant desuden ansøgning om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 og om tilladelse efter vandløbslovens § 48 om stemmeværker. Dette vil sikre, at alle relevante natur- og miljøhensyn inddrages i sagsbehandlingen i en samlet afvejning af dambrugets påvirkning af natur og miljø. Desuden forventes der fastsat regler om, at en miljøgodkendelse til et ferskvandsdambrug efter miljøbeskyttelsesloven skal meddeles samtidig med, at der træffes afgørelse efter de andre relevante regler, som er nævnt ovenfor.

For et eksisterende ferskvandsdambrug forventes der fastsat regler, hvorefter der skal ske en samtidig sagsbehandling efter alle ovennævnte relevante regler, når der skal foretages en sagsbehandling af dambruget efter miljøbeskyttelsesloven, enten ved udstedelse af en miljøgodkendelse til et dambrug, som endnu ikke har en miljøgodkendelse, eller i forbindelse med, at dambrugeren ønsker at gennemføre en godkendelsespligtig ændring af dambruget efter miljøbeskyttelseslovens § 33."

Dambrugsbekendtgørelsen finder ifølge § 1, stk. 1, anvendelse på ferskvandsdambrugsvirksomheder omfattet af listepunkt I 202 i bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.[7] Listepunkt I 202 omfatter ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg bortset fra fiskeproduktionsanlæg med fuld recirkulation af procesvand og uden direkte udledning til vandløb, søer eller havet.

Af dambrugsbekendtgørelsens § 7 følger reglerne om samtidig sagsbehandling ved godkendelse og revurdering:

”§ 7, stk. 1.

Når kommunalbestyrelsen meddeler en godkendelse af et ferskvandsdambrug, skal kommunalbestyrelsen samtidig meddele tilladelse til vandindvinding efter § 20 i lov om vandforsyning. Har ferskvandsdambruget en vandindvindingstilladelse på tidspunktet for meddelelse af godkendelse, skal kommunalbestyrelsen, når vandindvindingstilladelsen skal fornyes, tidsbegrænse denne til det tidspunkt, hvor godkendelsen skal revurderes.

Stk. 2.

Når kommunalbestyrelsen foretager revurdering af godkendelsen af et ferskvandsdambrug, finder stk. 1 tilsvarende anvendelse.”

Det følger endvidere af dambrugsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, at godkendelsen af et ferskvandsdambrug skal revurderes mindst hvert tiende år.

Af dambrugsbekendtgørelsens bilag 3 fremgår, at dambrug skal drives således, at forbruget af vandressourcen begrænses mest muligt. I bilaget forudsættes det, at vandforbrug på 25 l/s vurderes at være tilstrækkeligt i forhold til 10 tons foder.

Erkildstrup Dambrug er omfattet af listepunkt 202 i bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, og dambruget er derfor omfattet af reglerne i dambrugsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at den påklagede vandindvindingstilladelse er gyldig indtil den 18. februar 2030, at dambrugets miljøgodkendelse senest skal revurderes den 29. marts 2016, jf. dambrugsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, samt at der på tidspunktet for meddelelse af vandindvindingstilladelsen ikke er meddelt en ny miljøgodkendelse til dambruget.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der efter dambrugsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, 2. pkt., ikke kan meddeles en vandindvindingstilladelse for en tidsperiode, der ligger senere end tidspunktet for miljøgodkendelsens revurdering. Nævnet har i vurderingen heraf lagt vægt på ordlyden af bestemmelsen, hvoraf det fremgår at vandindvindingstilladelsen skal tidsbegrænses til det tidspunkt, hvor godkendelsen skal revurderes, samt at der i bekendtgørelsens bilag 3 er forudsat en sammenhæng mellem den tilladte vandmængde i vandindvindingstilladelsen og den tilladte foder mængde i miljøgodkendelsen, hvilket ikke kan iagttages, når dambruget ikke har en gældende miljøgodkendelse, hvorfor vandindvindingstilladelsen ikke kan meddeles.

Endvidere har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at nævnets forståelse af bestemmelsen synes i overensstemmelse med det i forarbejderne til dagældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 2, om eksisterende dambrug anførte om, at en samtidig behandling vil sikre, at alle relevante natur- og miljøhensyn inddrages i sagsbehandlingen i en samlet afvejning af dambrugets påvirkning af natur og miljø.

På den baggrund ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet Aalborg Kommunes afgørelse om meddelelse af vandindvindingstilladelse til Erkildstrup Dambrug og hjemviser sagen til fornyet behandling.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Aalborg Kommunes afgørelse af 18. februar 2020 om tilladelse til indvinding af overfladevand fra Lundby Bæk og overskudsvand fra lystfiskersø til Erkildstrup Dambrug, [A1], 9249 Nibe, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022 om vandforsyning m.v. med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug.

[5] Jf. bemærkningerne til § 11 i forslag L44 til Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (FT 2016-17).

[6] Jf. bemærkninger til § 1, nr. 4 i forslag L45 til Lov om ændringer af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse og lov om vandløb (FT 2009-10), https://www.folketingstidende.dk/samling/20091/lovforslag/L45/20091_L45_som_fremsat.pdf (https://www.folketingstidende.dk/samling/20091/lovforslag/L45/20091_L45_som_fremsat.pdf).

[7] Bekendtgørelse nr. 1083 af 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed.

Sag:

20/04849

Dato:

29. januar 2024.

Emner:

Vandforsyningslo...

